

Wpływ dn. 17.V. 1945

L. dz. 431/45

Przydział Wyn.

96
431

R A P O R T

w sprawie stosunków ze stanisławskimi i tomaszewskimi.

a/. Stanisławscy

W ostatnich tygodniach, pomimo naprężenia, jakie w wyniku uchwał konferencji krymskiej powstało pomiędzy Rządem RP. - a rządami W. Brytanji i USA., stosunek stanisławskich do placówki i jej prac nie tylko nie uległ żadnej zmianie, ale przeciwnie - współpraca pogłębiła się i nadal nacechowana jest całkowitym zaufaniem i zrozumieniem naszej sytuacji.

W roku bieżącym w organizacji stanisławskich na tutejszym terenie przeprowadzono poważne przesunięcia personalne, przy czym szereg pracowników odwołanych zostało do Centrali.

Osoby nowe, przydzielane na stanowiska kierownicze, natychmiast kontaktowane są z nami.

W ubiegłym tygodniu zaprosił mnie do siebie nowy szef stanisławskich na Brazylję. Jest on mniej od swego poprzednika zorientowany w zagadnieniach europejskich, jednak bardzo się temi sprawami interesuje, a w szczególności problemem komunistycznym.

Stanisławscy stale deklarują gotowość współpracy w przyszłości "niezależnie jak się wypadki rozwiną". Nadal udzielają nam pomocy technicznej, a w szczególności pośredniczą w dostarczaniu poczty z interioru kraju. Oświadczyli również, że gdybyśmy mieli w przyszłości jakieś trudności z wysyłką i odbiorem poczty z USA., to napewno pocztę tą będzie można wysłać przez nich.

We wszystkich prowadzonych rozmowach stanisławscy ze specjalnym naciskiem podkreślają, że na terenie swego kraju są jedyną tego typu organizacją, która rozumie i docenia niebezpieczeństwo komunistyczne. Uważają oni, że w przyszłości ofensywa komunistyczna na Amerykę rozpocznie się właśnie poprzez Amerykę Południową i dla tego właśnie przywiązują oni tak wielką wagę do obserwacji rozwoju wypadków na tutejszym terenie.

W organizacji stanisławskich na terenie Ameryki Południowej istnieją specjalne "referaty komunistyczne". Rozpracowują one bardzo drobiazgowo wszystkie sprawy związane z życiem mniejszości słowiańskich, a ponadto zwracają szczególną uwagę na aktywność żydów i międzynarodowych i lokalnych organizacji żydowskich.

Stanisławscy przyznają w rozmowach z nami, że jakkolwiek w ich kraju jest obecnie tylko 60-80.000 aktywnych komunistów, nastrój dużej części społeczeństwa zmusza ich Rząd do "politykowania" z Sowietami i niedopuszczenia do poważnego konfliktu w najbliższej przyszłości. Są jednak przekonani, że na dłuższą metę konflikt ten jest nieunikniony.

87

b/. Tomaszewscy.

Od szeregu miesięcy stosunki z tomaszewskimi nie ulegają żadnym istotnym zmianom. W praktyce ograniczają się one do odbioru i nadawania poczty zagranicznej, /do USA. i czasami do Argentyny/, oraz do wymiany poglądów w czasie przygodnych spotkań.

Nadal kontakt z tomaszewskimi posiada wyłącznie Jankowski.

W bieżący tydzień, w czasie spotkania Jankowskiego z zastępcą kierownika organizacji tomaszewskich, ten ostatni raz jeszcze wyraził pogląd, że tak na terenie Brazylii, jak i całej Ameryki Południowej nie istnieje żadna zorganizowana akcja komunistyczna, działa natomiast jedynie propaganda sowiecka, podobnie jak propaganda brytyjska lub amerykańska.

Niewątpliwie zarówno różnica w ocenie sytuacji, jak i w zainteresowaniach wpływa na całość układu stosunków pomiędzy placówką a miejscowymi tomaszewskimi.

Pedro